

Återföring av aska till skogen

Vattendagarna Malmö
21 november 2006

Stefan Anderson
Skogsstyrelsen

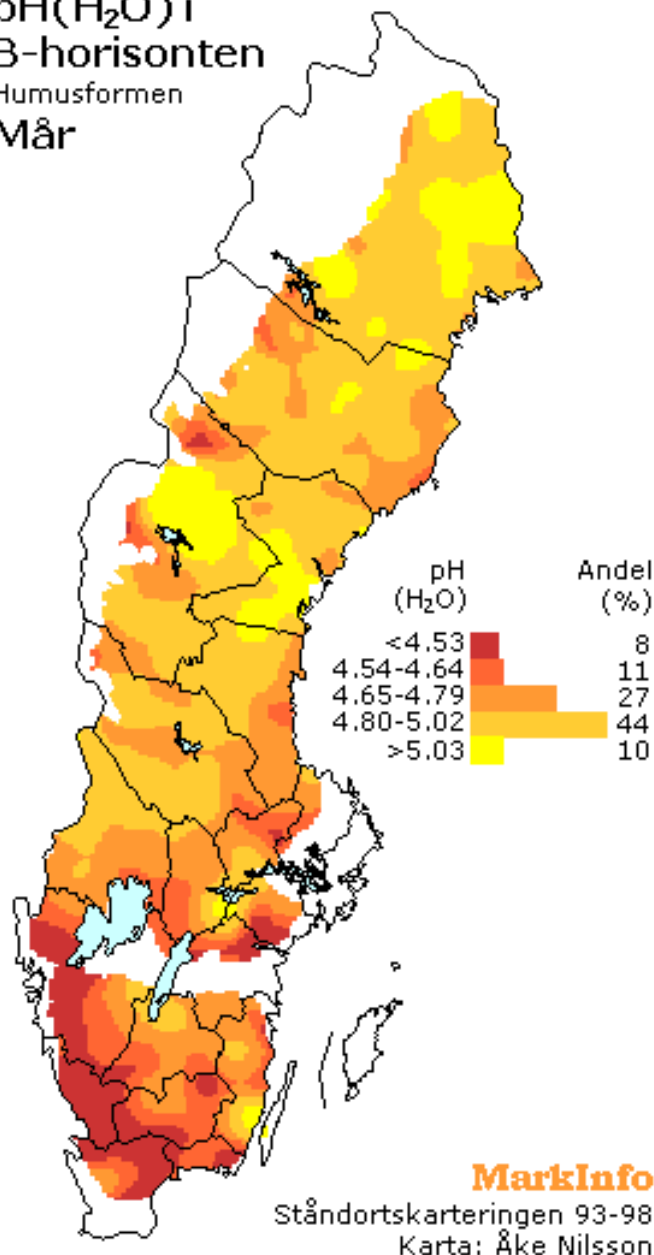
Återföring av aska till skogen

Disposition

1. Varför måste vi askåterföra?
2. Beskrivning över hur systemet fungerar.
3. Hur är läget för kväve från skogsmark och hur är det relaterat till askåterföring?

Varför måste vi askåterföra?

pH(H₂O) i
B-horisonten
Humusformen
Mår

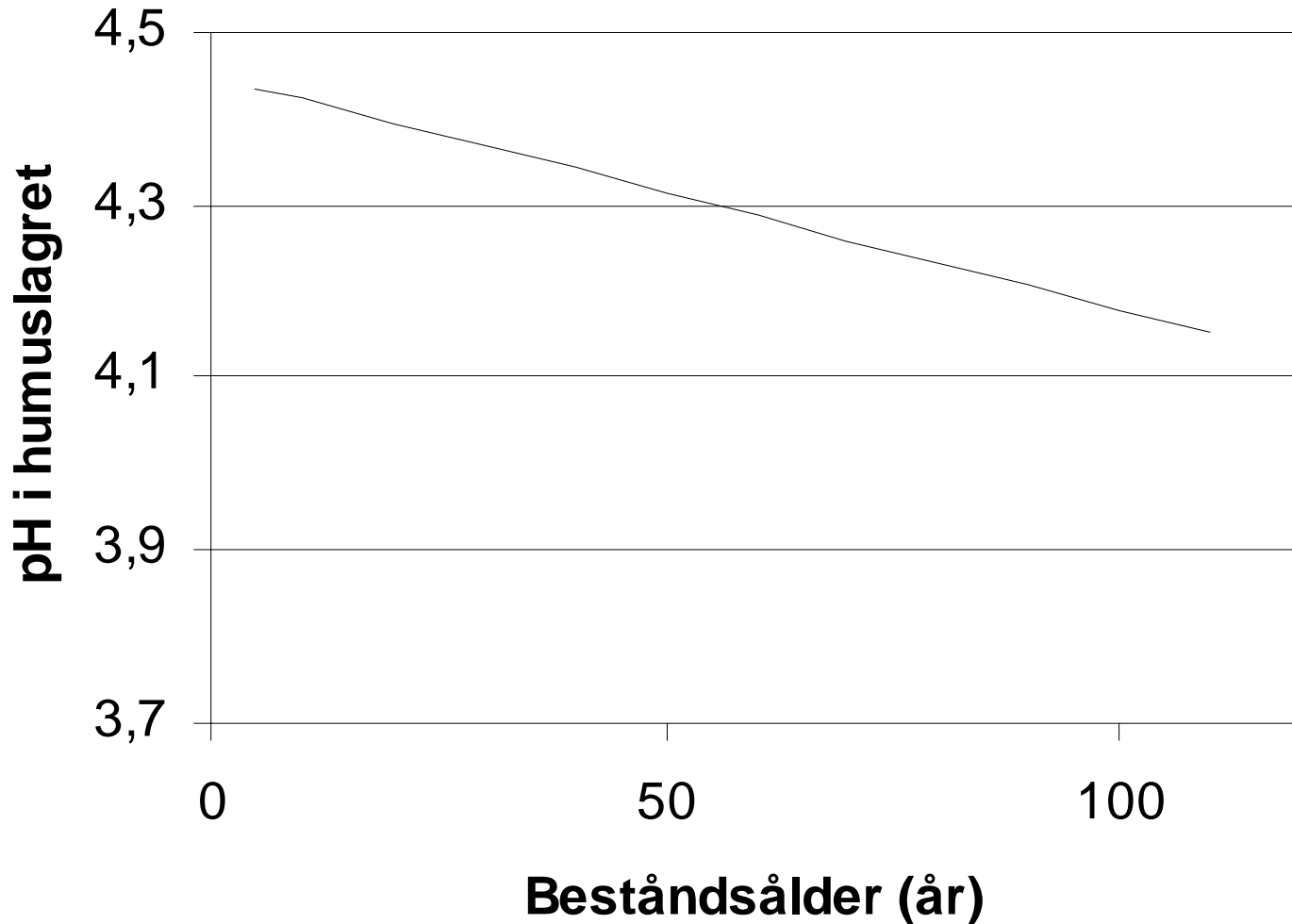
Tillståndet förbättras på den mest försurade skogsmarken, men..

försurande effekter av markanvändning skall underskrida vad mark och vatten tål..

Försurar skogsbruket?

Växandets försurning

Hur påverkar skogsbruket?

- intensiv skörd försurar
- nitrat försurar – skogsbruk kan motverka
- olika trädslag påverkar olika, men mest i markytan

Enligt en MKB 1998: Helträdsuttag försurar..

Varför? Jo, det beror på...

Basktjonbalansen:

Vittring + Deposition...

≈ Stamvedsskörd + Önskvärd utlakning

< Helträds-skörd + Önskvärd utlakning

≈ Helträds-skörd + Askåterföring + Önskvärd utlakning

Vad är GROT?

GROT =

GRenar Och Toppar

Hur mycket försurar skogsbruket?

Bortförs med GROT i slutavverkning:	kg/ton ts GROT	kg/ha	totalt
		(35 ton ts/ha)	(32 000 ha/år)
K	2,0	70	2,2 Mton
Ca	3,4	120	3,8 Mton
Mg	0,3	10	0,34 Mton
Totalt			272 Mekv

Återförs med aska:	kg/ton ts aska	kg/ha	4 400 hektar/år
		(2,5 ton ts/ha)	
K	42 (26-59)	105	462 kton
Ca	170 (110-260)	425	1 870 kton
Mg	19 (13-28)	47	209 kton
Totalt			122 Mekv

Slutsatser

Foto: Bosse Haglund

- Trädslaget påverkar främst pH i markytan
- Skogsbruket försurar idag, främst pga att arealen där man skördar grot är större än arealen som tillförs aska.
- **Kretsloppstänkande!**

—> **mer askåterföring!**

Hur fungerar systemet?

Groten samlas ihop och transporteras till avlägg där den senare flisas

1. Transport till värmeverket

2. Avlastning av flis, ev torkning

3. Förbränning

Cirkulerande fluidiserande bädd (CFB)

Rosterpanna

Spreader-Stoker

4. Askan matas ut här

Flygska

Bottenaska

**5. Och transporteras till en
deponi för härdning**

Askanalys

6. Färdig produkt = krossaska

Kompaktering

Granulering

Pelletering

7. Spridning av aska

Markspridning

Helikopterspridning

8. Rekommendationer för GROT-uttag och askåterföring

Några viktiga punkter...

Askspridning är samrådspliktigt

Verksamheten får tidigast påbörjas 6 veckor efter anmälan inkom

Rekommendationerna hjälp i bedömningen

Max 3 ton/ha och 10-årsperiod

Beakta den generella hänsynen

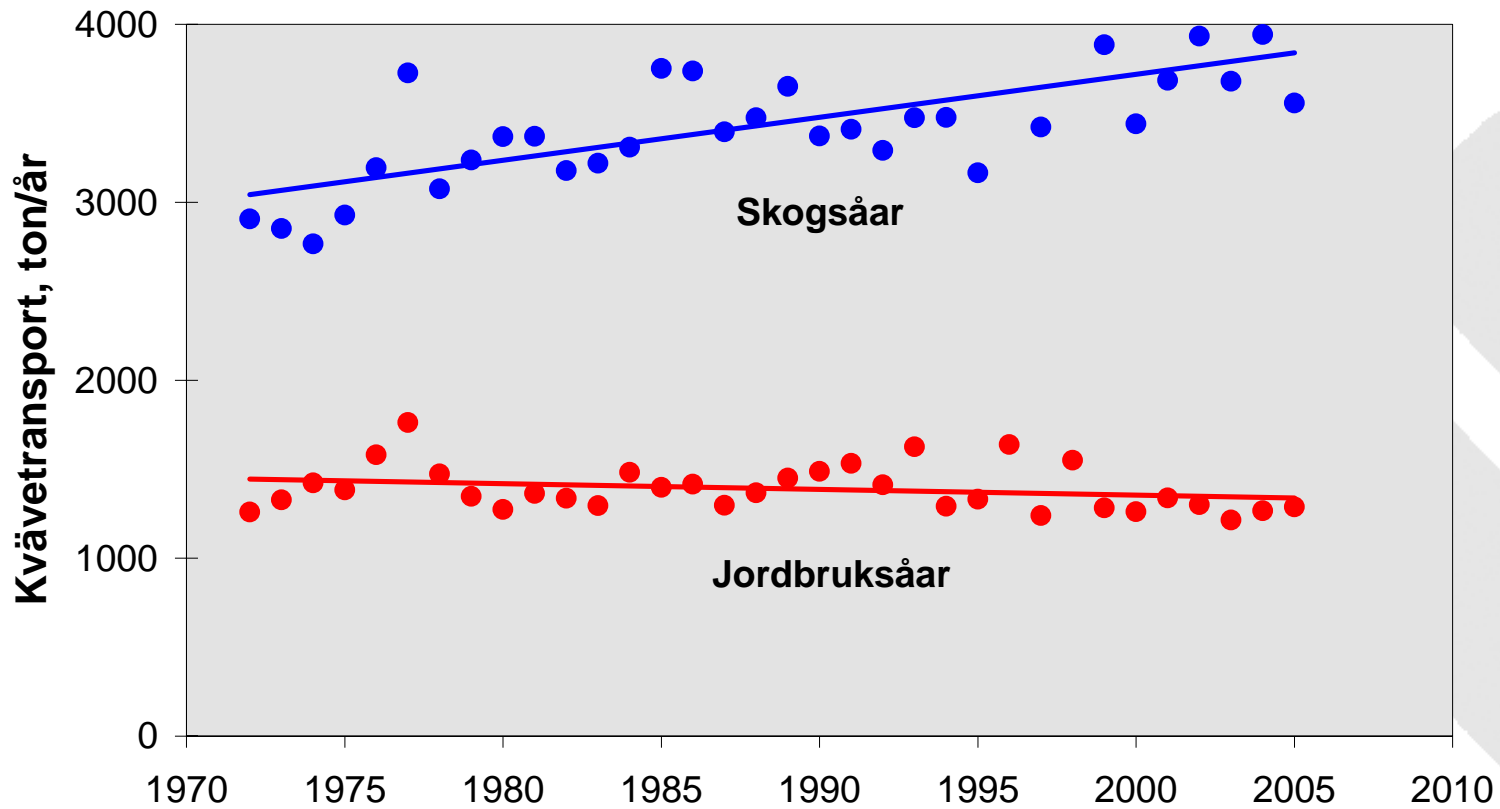
MKB:n angående askåterföring

- risker vid askåterföring motverkas av:
  - långsamlöslig aska
  - okontaminerad aska
  - måttlig dos
  - att vissa arealer undantas

Foto: Bosse Haglund

Hur är läget för kväve
från skogsmark och hur
är det relaterat till
askåterföring?

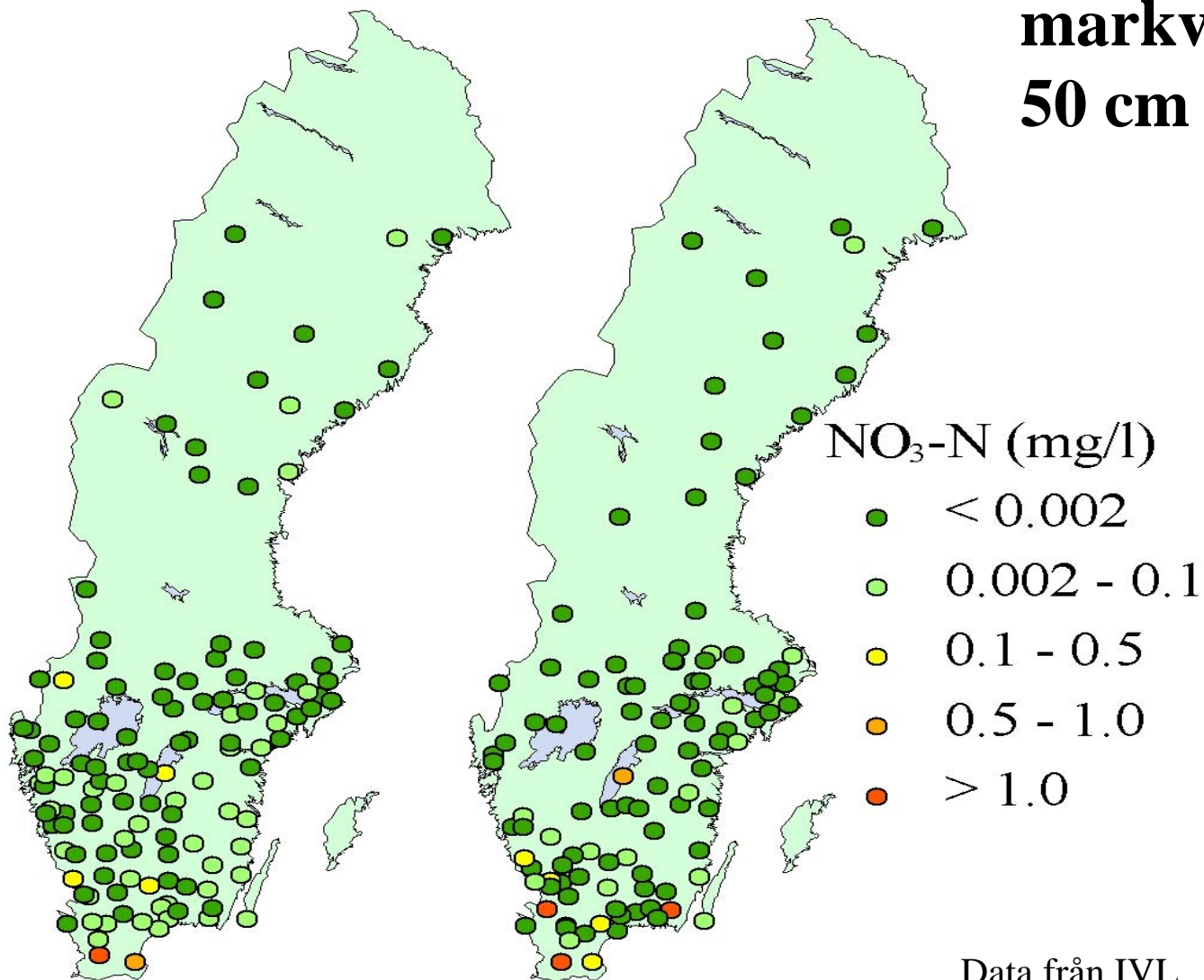
Data från länsstyrelsen i Hallands län

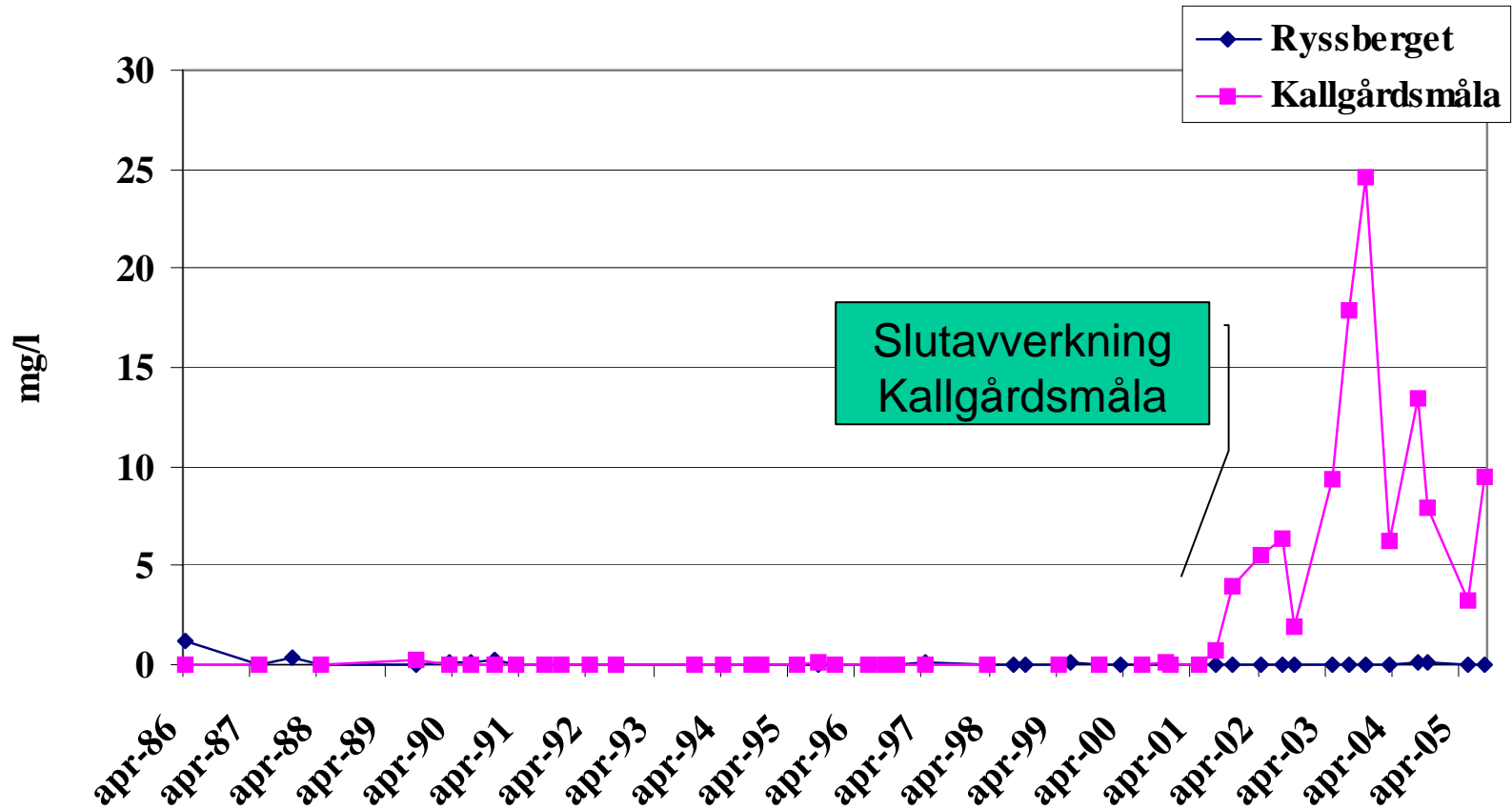
92-95

02-05

Nitratkväve i markvatten 50 cm

Nitratkväve i markvatten 50 cm

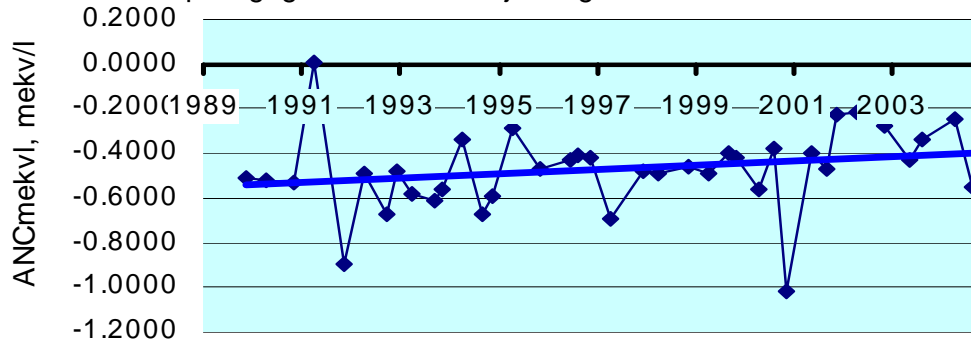
Data från IVL

Markvatten östra Skåne, granskog Arkelstorp

ANC

L 05 A-2

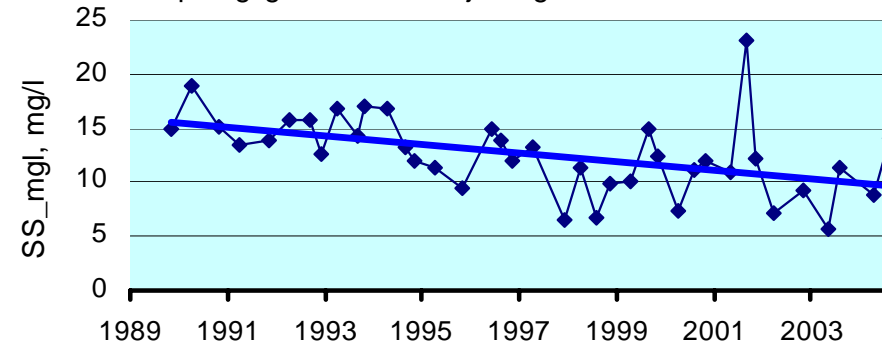
Ursprungliga data med linjär regression

SO4-S

L 05 A-2

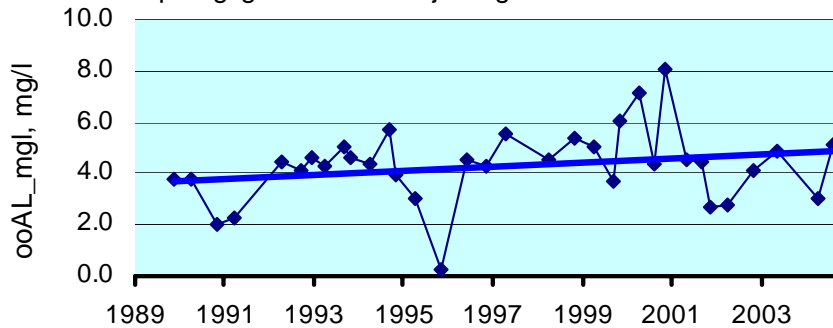
Ursprungliga data med linjär regression

oorg Al

L 05 A-2

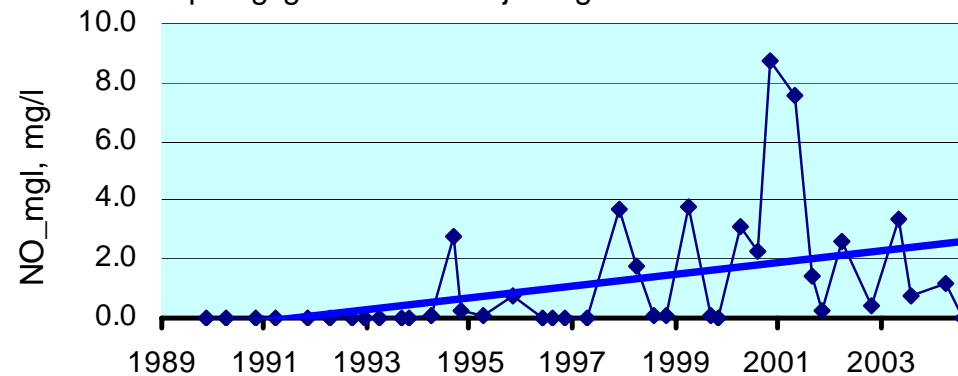
Ursprungliga data med linjär regression

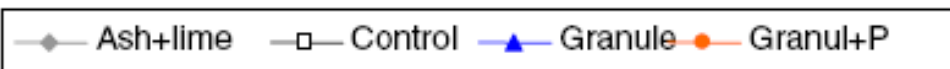
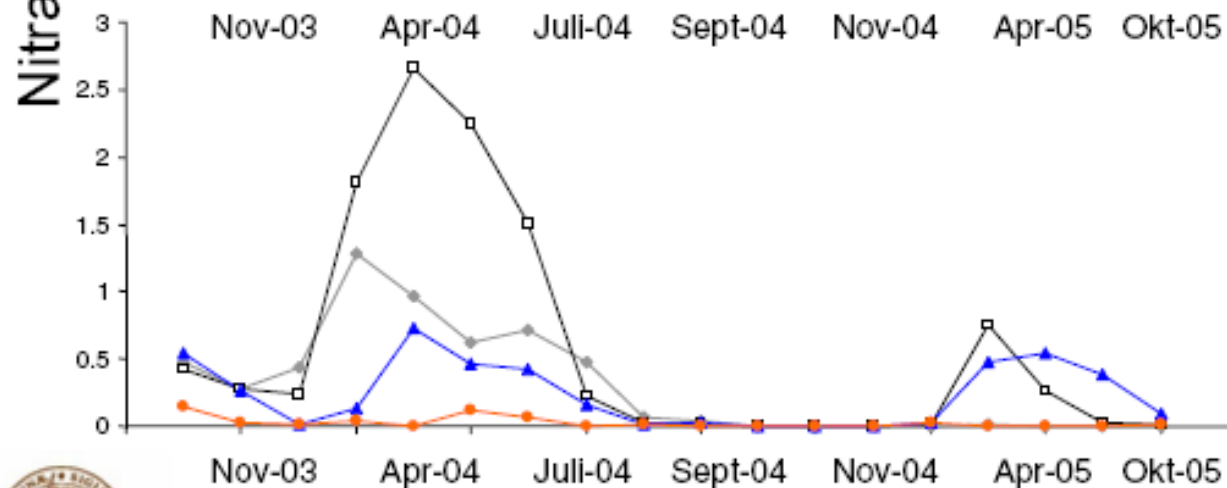
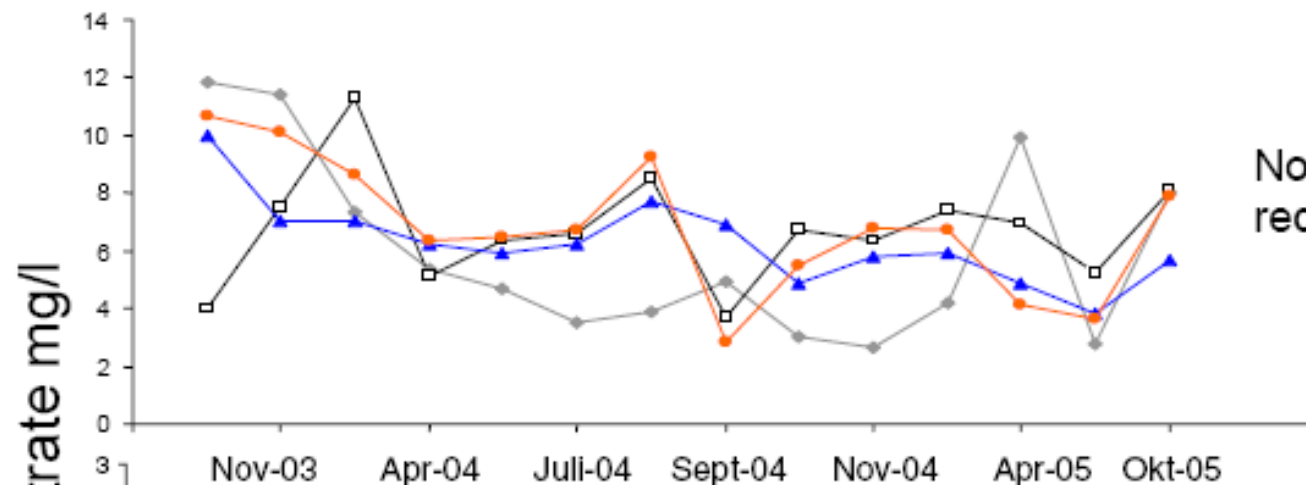

NO3

L 05 A-2

Ursprungliga data med linjär regression

Conclusions N budgets

The spruce stands accumulate N

- Ash recycling moves N from the soil to the trees?

The beech stands are N saturated

- Ash recycling decreases N leaching
  - Field layer vegetation take up N
as on the [EcoFor clearcut](#)

Risken för kväveutlakningen ökar vid slutavverkning

- kan motverkas genom:
  - kvarlämnade av skärmställningar
  - skörd av GROT, med barr!
  - hänsyn till rinnande vatten genom att lämna effektiva kantzoner mot vattendrag
- Nitratutlakning ökar inte vid askåterföring, minskar i vissa fall

Skog
till nytta
för alla

Tack för visat
intresse!

Aska mer!